

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Til samtlige departementer
og Statsministerens kontor

Nr
R/13-2001

Vår ref
01/4990 C TT/ISa

Dato
7.12.2001

RETNINGSLINJER FOR MATERIALE TIL REGJERINGENS FØRSTE KONFERANSE OM STATSBUJSJETTFORSLAGET 2003

1. INNLEDNING

Regjeringen vil på sin første rammekonferanse 10.-12. mars 2002 fastsette foreløpige rammer for forslag til statsbudsjett for 2003. Dette rundskrivet gir retningslinjene for det materiale departementene skal utarbeide til denne budsjettkonferansen.

Finansdepartementet tar sikte på at det til denne budsjettkonferansen skal utarbeides

- et i størst mulig grad administrativt omforent konsekvensjustert budsjett
- oversikt over fagdepartementenes forslag til nye større satsinger på politisk høyt prioriterte områder
- oversikt over mulige budsjetttiltak for å tilpasse statsbudsjettets utgiftsside og skape rom for eventuelle nye satsinger.

Fristen for innsending av konsekvensjustert budsjett til Finansdepartementet er satt til 18. januar 2002, slik at det før Regjeringens rammekonferanse er tid til kontakt på administrativt nivå mellom fagdepartementene og Finansavdelingen om konsekvensjusteringen. Forslag om store satsingstiltak må fremmes innen 25. januar 2002.

Materialet skal sendes inn i 20 eksemplarer.

Forslaget til konsekvensjustert budsjett og satsingsforslag skal også leveres på diskett, se avsnittene 2.8, 2.9 og 3.

Utgangspunktet for alt materiale er det budsjett Stortinget har saldert for 2002. Finansdepartementet v/Finansavdelingen vil være behjelpelig med å skaffe utskrift av det endelig salderte budsjettet, kontaktperson er Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

2. KONSEKVENJUSTERT BUDSJETT

2.1 Generelt

Erfaringene fra de senere år viser at det rent teknisk er mest hensiktsmessig å benytte saldert budsjett som grunnlag for konsekvensjusteringen. Finansdepartementet ber derfor om at det i konsekvensjusteringsmaterialet for 2003-budsjettet tas utgangspunkt i saldert budsjett for 2002.

Ved konsekvensjusteringen av utgiftene for et departement, medtas også den del av departementets utgifter som er ført opp under statsbankene (jf. 2.7.1).

Det er viktig at det i det konsekvensjusterte budsjettet gis en mest mulig korrekt vurdering av det enkelte departements utgifter. Finansdepartementet benytter blant annet dette materialet i de framskrivinger som gjøres for å beregne budsjettets balanse for kommende år. Denne gang bes departementene om å utarbeide konsekvensjustert budsjett for 4-årsperioden 2003-2006.

Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak utenom budsjettbehandlingen for 2002, eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, kan ikke innarbeides ved konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt tas med blant forslag om nye store satsingsforslag (jf. avsnitt 3), og realitetsvurderes i den sammenheng.

Det er avgjørende for den samlede budsjettbehandlingen at eventuelle satsinger i sektormeldinger tilpasses prioriteringene og timeplanen for den ordinære budsjettprosessen, og at slike meldinger unngår å legge føringer på skatte- og avgiftsopplegget.

Konsekvensjusteringen har som formål å gi et grunnlag for fastlegging av det enkelte departements budsjetttrammer for 2003. Konsekvensjusteringen legger i seg selv ikke føringer på de konkrete bevilgninger som foreslås på enkelte poster. Viktige unntak fra dette er regelstyrte ordninger og flere av bevilgningene i postgruppen 90-99, der det konsekvensjusterte beløpet skal være et best mulig anslag på den forventede bevilgningen.

2.2 Driftspostene (01-29)

Ved konsekvensjusteringen av driftspostene skal en som hovedregel videreføre samme nominelle beløp som i det salderte budsjettet for 2002. Unntak gjelder for de tilfelle der en del av aktiviteten er tidsbegrenset, og det ikke foreligger vedtak om at den skal fortsette utover 2002. Da må beløpene i de påfølgende år reduseres tilsvarende.

Dersom et stortings- eller regjeringsvedtak direkte innebærer at en er bundet til en opptrapping eller nedtrapping etter 2002, skal en føre opp de endringer som vil være konsekvensen i de påfølgende år. I kommentarene må det påpekes hvilke forhold som medfører at man anses bundet til en eventuell opptrapping eller nedtrapping.

2.3 Bygge-, anleggs- og utstyrsposter (30-49)

For enkeltstående bygg med tilhørende utstyr, oppføres nødvendige beløp for byggearbeid som er i gang eller skal settes i gang i 2002, etter planlagt tempo. Det føres ikke opp beløp til igangsetting av nye bygg i 2003, jf. nærmere omtale under avsnitt 4.

For store nyinnkjøp utenom nybygg, og for post 45 (Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold), skal en føre opp samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2002 dersom det ikke foreligger store engangstiltak som er forutsatt avsluttet innen 2002.

Konsekvenser av bestillingsfullmakter eller andre særskilte "romertalls-vedtak" i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret bevilgningsvolum for påfølgende år. Det må gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at bestillinger eller andre forpliktelser må føre til økning av bevilgning.

Større anleggsvirksomhet skal normalt føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2002.

2.4 Overføringspostene (50-89)

Under regelstyrte ordninger skal det prognoseteknisk beste beløpsanslag føres opp i det konsekvensjusterte budsjettet, gitt at de lover, tilskuddsregler, tilskuddssatser og forskrifter mv. som er lagt til grunn i budsjettet for 2002 holdes uendret i 2003-2006. Det skal tas hensyn til demografiske faktorer og prognoser for utviklingen i antall stønadsenheter hvor ytelsen følger pliktmessig, f. eks. av antall trygdemottakere, pensjonister, elever/studenter som mottar lån/stipend.

Rammebudsjettering krever at det legges stor vekt på arbeidet med å framskrive utgiftene under uendret regelverk. De viktigste beregningsmessige forutsetningene må spesifiseres. Også for utgifter som ikke er pliktmessige, kan det foreligge et behov for å forbedre prognoseteknikkene. Det oppfordres derfor til å videreutvikle prognosemodellene for de store overføringsordningene. For folketrygdens store utgiftsposter (praktisk avgrenset til poster hvor saldert budsjett for 2002 er større enn 500 mill. kroner) bør de benyttede prognosemodellene beskrives kort, samtidig som det oppgis referanser til mer fullstendig dokumentasjon.

Konsekvenser av tilsagnsfullmakter eller andre særskilte fullmakter til å forplikte staten for framtidige budsjetterminer forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret bevilgningsvolum for påfølgende år. Også her må det gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at tilsagn eller andre forpliktelser må føre til økning av bevilgning.

Utgiftene til næringsavtaler, med unntak av fiskeriavtalen, og rammetilskudd til kommunene føres opp med uendret nivå, dersom det ikke er fattet vedtak som tilsier en annen utvikling. I tilfeller der konsekvensjusteringen av postene 60-69 viser vesentlige endringer, må virkningen for eventuelle kommunale egenandeler beregnes, jf. forøvrig avsnitt 5.1.

Overføringsbevilgninger som må anses som engangstiltak i 2002, videreføres ikke.

2.5 Utlån, statsgjeld m.v. (90-99)

Innenfor postgruppen 90-99 skal de poster som er budsjettstyrte, føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett for 2002. De øvrige postene i denne gruppen skal konsekvensjusteres etter en vurdering av hva som er et realistisk bevilgningsbehov i de kommende år.

2.6 Inntekter

Også inntektspostene skal konsekvensjusteres for perioden 2003-2006. Der hvor det er direkte sammenheng mellom bestemte inntekter og utgifter, må inntektsanslaget økes minst tilsvarende økningen på utgiftssiden.

2.7 Spesielle områder

Bistandsrammen føres i utgangspunktet opp med uendret beløp.

Utgiftene til statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten føres opp på grunnlag av Petoros planer og prognoser, bearbeidet i Olje- og energidepartementet.

For øvrig vil spesielle områder bli tatt opp direkte med vedkommende departement.

Finansdepartementet vil forøvrig be departementene være oppmerksom på hensynet til realistisk budsjettering allerede fra første fase i budsjettarbeidet for 2003.

2.7.1 Statsbankene

Til Regjeringens første budsjettkonferanse om 2003-budsjettet ber en om følgende innspill om statsbankene:

- Konsekvensjustert budsjett; Oppdaterte anslag på de kapitler og poster som refererer seg til statsbankenes innlånsvirksomhet for årene 2003 – 2006. Bevilgningsforslagene skal baseres på de rammer for nye bevilgninger som er saldert for 2002.
- Nye satsingsforslag; Eventuelle forslag til endrede innvilgningsrammer.

I tillegg til ovennevnte bes det om følgende informasjon for årene 2003-2006 om de enkelte statsbankene:

Husbanken

- Gjennomsnittlig utestående lån
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forventet tap på utlån dersom det ikke er samsvar mellom forslag til bevilgning til tapsfond og faktiske forventede tap

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND)

- Konsekvensene av budsjettreduksjonene under SND i 2002 for administrasjonstilskuddet til SND i 2003-2006.
- *Den "nye" lavrisikolåneordningen og risikolåneordningene*
- Gjennomsnittlig innlån fra staten
- Fordelingen mellom korte og lange innlån
- Anslag for innvilgninger av landsdekkende og distriktsrettede risikolån i 2003-2006
- Gjennomsnittlig utestående lån til landbruksformål og fordelingen mellom fast og flytende rente for disse lånene.

Statens lånekasse for utdanning

- Gjennomsnittlig utestående lån (rentebærende og ikke-rentebærende lånemasse)
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renter til staten

Det vil bli sendt ut brev med nye renteforutsetninger for årene 2003-2006 i uke 2 i 2002.

2.8 Tabeller - tekniske direktiver

Konsekvensjusterte beløp for 2003 føres som tidligere opp på eget ark med angivelse av kapittel, post og beløp i tusen 2002-kroner, men slik at bare endring i forhold til saldert budsjett for 2002 skal angis. Poster som skal videreføres med samme nominelle beløp som i 2002, skal dermed ikke føres opp. Dette vil blant annet gjelde flesteparten av driftspostene 01-24 og en rekke overføringsposter. Poster som viser økning føres opp uten fortegn, mens poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (-). Merk spesielt at dersom det ikke skal føres opp beløp i 2003 og påfølgende år, noteres konsekvensjusteringen teknisk ved å føre opp beløpet fra saldert budsjett for 2002 med negativt fortegn i alle kolonnene.

Data skal i tillegg leveres på diskett etter følgende format:

budsjettår, budsjetttrunde, fagdep nr, programområdenr, programkategorinr, kapitteinr, postnr, underpostnr, K03, K04, K05, K06 der

- K03 mv. er endring i tusen kr i forhold til saldert budsjett for 2002
- Poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (tegnet "-" plasseres foran tallet)
- Konsekvensjustert budsjett er gitt budsjetttrunde nr. 1, jf. andre felt i tabellen. Denne nummereringen er innført for å øke sikkerheten ved innlesing av data i Finansavdelingens budsjettdatabase.

Eksempel på utfylt oppsett:

2003	1	16	23	10	1600	1	1	1000	1000	1000	1000
2003	1	16	23	10	1600	1	2	0	500	-500	0
2003	1	16	23	10	1600	21	0	-5000	-5000	-5000	-5000
2003	1	16	23	10	1602	1	2	500	500	500	500

Dataene må være lagret som ren tekst. Hvert felt skal være atskilt med én tabulator, og alle felter må fylles ut.

Dataene skal leveres på standard DOS-formatert 3^{1/2}" diskett og være scannet for datavirus. Filen skal kalles KON03fag.txt (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Spørsmål rettes til Robert Bakke (tlf. 22 24 43 17) eller Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

Selv om bevilgningsforslagene når de fremmes for Stortinget er slått sammen til en felles driftspost, må fagdepartementene fremdeles spesifisere lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer

og tjenester på underposter i Regjeringens interne budsjettarbeid. Dette er nødvendig for å kunne foreta en korrekt pris- og lønnsomregning av budsjetttrammene. Budsjettprosessen er tjent med at arbeidet med pris- og lønnsomregning gir riktige utgiftsrammer for det enkelte fagdepartement. Ved rapportering av driftsutgifter, må post 01 derfor rapporteres med underpost 1 Lønn og godtgjørelser eller 2 Kjøp av varer og tjenester. Dette innebærer at Finansdepartementet i budsjett databasen som brukes i arbeidet med statsbudsjettet slår sammen underpostene 11-19 til underpost 1 og underpostene 21-29 til underpost 2.

Som det framgår av avsnittet over, blir altså framgangsmåten for fagdepartementene den samme som for innsending av rammefordelingsforslaget for 2002-budsjettet.

2.9 Tekstkommentarer

Tekstkommentarene skal redegjøre for alle relevante prognoseforutsetninger, og kort dokumentere hvordan beregningene er foretatt. Plantall medtas i den utstrekning de reelt sett belyser budsjettutviklingen på en nyttig og pålitelig måte. Teksten skal leveres på standard 3½" diskett. Teksten må være lagret som et Word97-dokument. Filen skal kalles KON03fag.doc (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

3. NYE STØRRE SATSINGSFORSLAG

Som i fjor ber vi om at det blir sendt inn oppgave over forslag om nye større satsingsforslag som departementet mener bør fremmes i 2003. Som nevnt foran er fristen for slike forslag satt til 25. januar 2002. Forslaget sendes inn i 20 eksemplarer. I tillegg sendes kopi av forslag som berører kommunesektoren til Kommunal- og regionaldepartementet v/ Kommunalavdelingen og forslag som gjelder forskning og utvikling (FoU) til Utdannings- og forskningsdepartementet v/Forskningsavdelingen. Teksten skal også leveres på 3½" diskett. Teksten må være lagret som et Word97-dokument. Filen skal kalles SAT03fag.doc. (der "SAT" står for satsingsforslag, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Det må legges ved utredninger som er foretatt om saken, og utarbeides et særskilt notat som inneholder:

- en beskrivelse av tiltakets formål og varighet
- en beskrivelse av gjennomført/planlagt utredningsprosess bak tiltaksforslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel Kommunenes sentralforbund).
- en vurdering av behovet og hvilke resultater tiltaket forventes å gi, herunder nyttevirkninger målt i kroner og hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- alle kostnader knyttet til tiltaket, herunder behov for nybygg og økte husleiekostnader
- det konkrete forslag om aktivitet og bevilgning i 2003 med en oppstilling som viser alle de kapitler og poster som er relevante for det formålet som satsingsforslaget gjelder
- beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. pkt. 5.1.

Dersom det er aktuelt å sette i gang et tiltak i 2003 som først får helårsvirkning senere år, må også konsekvensene for senere budsjettår tallfestes og kommenteres.

Finansdepartementet vil ved vurderingen av hvilke satsingsforslag som skal anbefales ført til prioriteringsbehandling, legge stor vekt på

- i hvilken grad tiltaket bidrar til å gi budsjettet en profil som er i tråd med Regjeringens forutsetninger
- tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Ved beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges det til grunn at kostnads- og nyttesiden av et tiltak tallfestes og dokumenteres så langt det er mulig. Tiltak som er mangelfullt utredet og dokumentert vil normalt ikke bli foreslått ført til prioriteringsbehandling.

I tilfeller der det ikke har latt seg gjøre å foreta en tilfredsstillende utredning av satsingsforslagene kan imidlertid Finansdepartementet, etter en særskilt vurdering, godta at departementet kommer tilbake på et senere tidspunkt med supplerende informasjon vedrørende strekpunkt 2 og 3 i 6 punktets listen over. Dette må i så fall skje senest samtidig med innsendelsen av rammefordelingsforslaget. Når forslaget sendes inn 25. januar må det komme klart fram hvilke utredninger som vil bli foretatt.

Mindre forslag om nye tiltak må hvert departement selv eventuelt innarbeide under fordelingen av den departementsramme som fastsettes av Regjeringen.

4. FORSLAG OM IGANGSETTING AV NYE BYGG

Byggesaker behandles todelt, etter samme mønster som for 2002-budsjettet:

i) Prosjekter der fagdepartementene dekker husleie innenfor uendrede budsjetttrammer

Forslag om bevilgninger til bygg hvor departementene fullt ut dekker husleie og andre kostnader innenfor egne bevilgninger skal som hovedregel kunne fremmes for Stortinget uten eget fremlegg av kostnadsramme for Finansdepartementet eller Regjeringen. Det gjelder likevel ikke prosjekter med en kostnadsramme over 100 mill. kroner eller som har en helt spesiell politisk interesse, uavhengig av kostnadsrammen. Forslaget til kostnadsramme må forelegges Finansdepartementet i god tid før prosjektet planlegges igangsatt.

Det er ikke nødvendig å spesifisere enkeltprosjekter av ovennevnte kategori i St.prp. nr. 1.

Ved konsekvensjusteringen av Statsbyggs post 30 Igangsetting av nye byggeprosjekter, gjøres det et anslag over behovet for startbevilgninger til nye prosjekter/rehabiliteringer der fagdepartementene vil dekke alle leieutgifter innenfor uendret budsjetttramme. Anslaget kan eventuelt justeres i senere budsjettkonferanser. For å sikre kontroll med bevilgningsbehovet i senere budsjetterminer, bør bevilgningene første termin utgjøre om lag 10 pst. av samlet kostnadsramme. Det understrekes at det ikke vil gis husleiekompensasjon for denne typen prosjekter.

ii) Bygg hvor fagdepartementene krever full eller delvis husleiekompensasjon eller bygg utenfor husleieordningen

Forslag om midler til bygg der fagdepartementene krever hel eller delvis husleiekompensasjon må fremmes som satsingsforslag av vedkommende fagdepartement. Det samme gjelder bygg utenfor leiesystemet dersom fagdepartementene ikke dekker investeringsbeløpet innenfor budsjetttrammen. Slike bygg må alltid være kostnadsberegnet tilfredsstillende for å kunne bli fremmet mot prioriteringspotten. I likhet med øvrige satsingsforslag, må forslag om igangsetting av nye bygg fremmes til Halvorsbøle-konferansen. Videre bør også prosjektets kostnadsrammer og byggeprogram være godkjent av Finansdepartementet før Halvorsbøle-konferansen. Endelig frist for godkjenning av kostnadsrammer for byggesaker som gjelder statsbudsjettet for 2003 settes til 1. mai 2002.

Finansdepartementet minner om at investeringsprosjekter over 500 mill. kroner herunder byggesaker forutsettes å ha gjennomgått ekstern kvalitetssikring før forslag til kostnadsramme og startbevilgning legges frem for Stortinget. For at det skal bli tilstrekkelig tid til å fullføre kvalitetssikringer og saksbehandle kvalitetssikringsrapporter, må kvalitetssikringen igangsettes innen 1. mars 2002, og for kompliserte prosjekter innen 1. februar.

Spørsmålet om eventuell leiekompensasjon avgjøres samtidig med spørsmålet om tildeling av investeringsmidler fra prioriteringspotten.

For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som for andre satsingsforslag, jf. pkt. 3 foran.

Kunstnerisk utsmykking

I alle statlige byggesaker skal det innenfor kostnadsrammen avsettes midler til kunstnerisk utsmykking i henhold til kongelig resolusjon av 5. september 1997. Ordningen gjelder både for nybygg, ombygging og rehabilitering av bygg. Midlene skal stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet for offentlige bygg som har ansvar for å gjennomføre utsmykkingen.

5. ENDRINGER I BUDSJETTFORSLAG TIL KOMMUNESEKTOREN

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet gjør oppmerksom på at endring av bevilgninger til kommunesektoren alltid må tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet. Bakgrunnen er at bevilgninger til kommunesektoren inngår når Regjeringen fastsetter mål for vekst i kommunesektorens samlede inntekter.

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet viser til konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren om kommuneopplegget i statsbudsjettet. Ordningen innebærer at tiltak, regelendringer m.v. som har økonomiske og/eller styringsmessige konsekvenser av betydning for kommunesektoren, skal tas opp i konsultasjonssammenheng. Det vises for nærmere omtale (herunder årskalender) til Kommunal- og regionaldepartementets hjemmesider på KRD/odin under prosjekter/konsultasjoner.

Som i fjor må hvert departement i tilknytning til Halvorsbølekonferansen og justeringsmaterialet til mai-konferansen redegjøre for planlagte forslag som berører kommunesektoren i 2003. I det følgende blir det etter samråd med Kommunal- og regionaldepartementet pekt på

enkelte punkter det er viktig å være oppmerksom på når det gjelder forslag som berører kommunesektoren.

5.1 Øremerkede tilskudd og kommunal medfinansiering av tiltak (egenandeler)

Av hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes muligheter for å foreta en helhetlig vurdering av ressursfordelingen til ulike formål, må omfanget av særskilte øremerkede tilskudd vurderes kritisk. Det vises her også til omtalen av bruken av øremerkede tilskudd i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 og 2002 med plan for innlemming av øremerkede tilskudd i inntektssystemet i perioden 2002-2007. Siktemålet er å gi kommunesektoren større handlefrihet gjennom å redusere antallet og omfanget av øremerkede tilskudd. Eventuelle forslag fra departementene om opprettelse av et øremerket tilskudd skal ledsages av:

- en begrunnelse for hvorfor det ikke er tilstrekkelig å kanalisere midlene gjennom inntektssystemet
- en konkret etterprøvbar målsetting for tilskuddet og konkrete resultatkrITERIER som skal danne grunnlag for rapportering
- forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt og eventuelt fases ut eller legges inn i inntektssystemet
- nærmere informasjon om hvordan tilskuddsordningen er tenkt utformet.

Det vises for øvrig til økonomiregelverkets bestemmelser om forvaltning av øremerkede tilskuddsbevilgninger til kommuner og fylkeskommuner.

Beregning av kommunale egenandeler

Kostnadene ved satsingsforslag, regelendringer e.l. dekkes vanligvis ikke fullt ut av et øremerket tilskudd. Dersom en endring eller et nytt tiltak vil medføre krav om kommunal medfinansiering (egenandel), må størrelsen av egenandelen beregnes. Slike beregninger forutsettes gjort av fagdepartementet, som må beregne eventuell kommunal eller fylkeskommunal egenandel ved:

- reformer og satsingsforlag på nye og eksisterende 60-poster
- regelverksendringer (nye lover, forskrifter etc.)
- endringer av oppgavefordelingen.

Disse beregningene må tas inn i konsekvensutredningen til Regjeringens første konferanse om statsbudsjettet for 2003.

Virkingen for eventuelle kommunale egenandeler må også beregnes i tilfeller der konsekvensjusteringen av en 60-post viser endringer av betydning.

Gebyrfinansiering, brukerbetaling

Dersom satsingsforslag, nye tiltak e.l. forutsetter endring i gebyrfinansiering eller annen egenbetaling fra brukere, må omfanget av dette beregnes. Det må også vurderes om kommunene/fylkeskommunene har en reell politisk mulighet til å gebyrfinansiere tiltaket.

5.2 Justeringskonferansen

Fagdepartementet må i materialet til justeringskonferansen i mai redegjøre for planlagte endringer i regelverk fra 2003 som har økonomiske konsekvenser for kommunesektoren, og som finansieres ved omdisponering innenfor fagdepartementets egen ramme. Dette gjelder selv om endringene ikke vil medføre kommunale egenandeler. Eksempelvis kan det dreie seg om flytting av midler mellom 60-poster og øvrige postgrupper, endring i takster, gebyrer eller annen egenbetaling fra personer. Det kan også omfatte regelendringer som gjelder krav til standarder mv.

Vi minner også om rutinene i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for behandling av endringer i oppgavefordelingen og andre endringer som planlegges i kommunesektoren for neste år. Nærmere orientering om dette vil bli utsendt fra Kommunal- og regionaldepartementet i månedskiftet februar/mars 2002.

5.3 "Stjernemerking" av 60-poster

Også under forberedelse av budsjettforslaget for 2003 vil beløp knyttet til 60-postene bli "stjernemerket" innenfor fastsatte budsjetttrammer, for å markere at de er unntatt fra departementenes frie omdisponeringsadgang. Dette er nødvendig fordi 60-postene inngår i de samlede inntekter for kommunesektoren. Som tidligere nevnt har Regjeringen egne mål knyttet til veksten i sektorens samlede inntekter.

Det vil likevel være adgang for departementene til å ta opp med Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet spørsmålet om å flytte beløp fra 60-poster til andre postgrupper. Det må i så tilfelle fremmes forslag til omdisponering for Kommunal- og regionaldepartementet i forkant før det forelegges Finansdepartementet.

5.4 Forsøk med rammefinansiering

Håndteringen av budsjettsaker som berører rammeforsøkskommunene legges noe om i forbindelse med budsjettet for 2003. I konsekvensjustert budsjett trekkes midler på rammeforsøket (kap. 571, post 68) helt ut. Dvs at kap. 571, post 68 settes i 0 i konsekvensjustert budsjett. Midlene fra forsøksposten skal legges på de øremerkede tilskuddene som inngår i forsøket (moderpost) ved konsekvensjusteringen. Dette er fagdepartementenes ansvar. Av dette følger det at endringer på moderpost som blir gjort i løpet av budsjettprosessen også vil omfatte forsøksmidlene. I etterkant av augustkonferansen melder fagdepartementene beløp som skal overføres til kap 571, post 68 for 2003 til KRD, sammen med fordelingen av midlene på den enkelte forsøkskommune.

6. SPESIFIKASJON AV DRIFTSPOSTENE FOR 2002-BUDSJETTET

Etter sammenslåingen av de tidligere postene 1 og 11 til en felles driftspost 1, vil ikke lenger Stortingets budsjettvedtak inneholde informasjon om lønnsutgifter og kjøp av varer og tjenester. For å kunne foreta en tilfredsstillende fordeling av lønnsoppgjøret for statsansatte våren 2002 er det nødvendig å vite hvordan fagdepartementene vil fordele driftsutgiftene som er saldert av Stortinget for 2002 på lønn og godtgjørelser og kjøp av varer og tjenester.

Finansdepartementet ber derfor om at fagdepartementene sender en egen oversikt over hvordan de salderte driftspostene (post 1) for 2002 vil bli fordelt på underpost 1 og underpost 2. Fristen for denne rapporteringen er 11. januar 2002.

7. PRISOMREGNING

De foreløpige departementsvise rammene som fastsettes under den første budsjettkonferansen om 2003-budsjettet er i 2002-prisnivå. Omregning til 2003-prisnivå vil på vanlig måte bli foretatt etter konferansen. Resultatet av prisomregningen blir meddelt i departementenes rammebrev.

8. FORELØPIG TIDSPLAN

Marskonferansen

Frist for innlevering av post 01 i 2002-budsjettet fordelt på lønn og kjøp av varer og tjenester	11. januar
Frist for innlevering av materiale til konsekvensjusteringen	18. januar
Frist for innmelding av nye, store satsingsforslag	25. januar
Regjeringens første rammekonferanse om 2003-budsjettet	10. -12. mars
Utsending av Hovedbudsjettsskriv	22. mars

Justeringskonferansen (gjennomføres ved behov)

Frist for innlevering av justeringsmateriale	22. april
Regjeringens andre rammekonferanse med fastleggelse av endelige rammer	29. mai
Utsendelse av Tillegg til Hovedbudsjettsskriv	13. juni

Sluttprioritering av budsjettet – august

Innlevering av rammefordelingsforslaget	26. juli
Regjeringens vurdering av budsjettforslaget med fordeling av prioriteringspotten	29. august

Fagproposisjonene i statsråd:	medio september
Gul bok i statsråd:	medio september
Budsjettet legges fram for Stortinget	primo oktober

Med hilsen

Lorents Lorentsen e.f.
ekspedisjonssjef

Pål Ulla
avdelingsdirektør